

सर्वसमावेशक पिक विमा योजना खरीप २०२३ अंतर्गत शेतकरी हिस्सा विमा हप्त्यापोटी रक्कम रु. ४०६,१६,४४,८५४/- इतका निधी योजनेची अंमलबजावणी करणाऱ्या पिक विमा कंपन्यांना वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रपिवियो-२०२३/प्र.क्र.८५/भाग-१/११ अे,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: ५ ऑक्टोबर, २०२३

वाचा -

- १) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.१२.०४.२०२३
- २) शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्र. प्रपिवियो-२०२३/प्र.क्र.३४/११-अे, दि.२३.०६.२०२३
- ३) शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्र. प्रपिवियो-२०२३/प्र.क्र.५२/११-अे, दि.२६.०६.२०२३
- ४) शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्र. प्रपिवियो-२०२३/प्र.क्र.८५/११-अे, दि.२०.०७.२०२३
- ५) संचालक(विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र. सां.८/वि.ह.अनु./शेतकरी हिस्सा/२८८३१/२०२३, दि.४.९.२०२३
- ६) शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्र. प्रपिवियो-२०२३/प्र.क्र.८५/११-अे, दि.५.१०.२०२३
- ७) शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्र. पुनर्वि-२०२२/प्र.क्र.१३१(१)/२-अे, दि.५.१०.२०२३

प्रस्तावना :-

राज्यात “सर्वसमावेशक पिक विमा योजना” राबविण्यास संदर्भ क्र.(२) अन्वये मान्यता देण्यात आली असून प्रधानमंत्री पिक विमा योजना खरीप हंगाम २०२३ ते रब्बी हंगाम २०२५-२६ हंगामासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनी, आयसीआयसीआय लॉबार्ड जनरल इंशुरन्स कं.लि., एचडीएफसी इर्गो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लि., ओरिएन्टल इन्शुरन्स कं.लि., युनायटेड इंडिया जनरल इंशुरन्स कं.लि., युनिवर्सल सोम्पो जनरल इन्शुरन्स कं.लि., चोलामंडलम एम एस जनरल इन्शुरन्स कं.लि., रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कं.लि., एस बी आय जनरल इन्शुरन्स कं.लि. या ९ विमा कंपनींमार्फत संदर्भ क्र.(३) येथील शासन निर्णयान्वये राबविण्यात येत आहे.

संदर्भ क्र.(४) येथील शासन निर्णयान्वये, खरीप हंगाम २०२३ अंतर्गत राज्य हिस्सा अग्रीम पीक विमा हप्त्याच्या अनुदानापोटी रक्कम रु.१२६५.७५ कोटी वितरीत करण्यात आली असुन त्यापैकी रक्कम रु.७४९.३७ कोटी इतका निधी पोर्टलनूसार संबंधित विमा कंपन्यांना राज्य हिस्सा विमा हप्ता (अग्रीम) म्हणून अदा करण्यात आला आहे आणि उर्वरित रक्कम रु.५१६.३८ कोटी इतका निधी शेतकरी हिस्सा विमा हप्त्याकरीता अदा करण्यात आला आहे. तसेच संदर्भ क्र.(५) येथील शासन निर्णयान्वये रु.६२८.४३ कोटी इतका निधी शेतकरी हिस्सा विमा हप्त्याकरीता अदा करण्यात आला

असुन विमा कंपन्यांना १०० टक्के शेतकरी हिस्सा विमा हप्ता अदा करण्याकरीता अधिकचा रु. ४०६,१६,४४,८५४/- इतका निधी उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या संदर्भ क्र.(३) येथील शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. १४ मधील १ नुसार विमा कायद्याचे कलम ६४ बी नुसार बाधित विमा क्षेत्रासाठी प्राप्त विमा हप्ता शेतकरी हिस्सा आणि राज्य शासनाने अदा केलेला अग्रीम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या निधीचा वापर करून विमा कंपनीने प्रतिकूल हवामानामुळे पेरणी/लावणी होत्या न शकणे/ हंगामातील प्रतिकूल परिस्थिती/ स्थानिक नैसर्गिक आपत्ती अंतर्गत नुकसानीच्या बाबींसाठी नुकसान भरपाई अदा करणे बंधनकारक असल्याने नियमाप्रमाणे विमा कंपन्यांना १०० टक्के शेतकरी हिस्सा देणे आवश्यक आहे.

सर्वसमावेशक पीक विमा योजनेतर्गत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार विमा हप्ता दराप्रमाणे येणारा शेतकरी हिस्सा विमा कंपन्यांना देय असून त्यामधील शेतक-यांनी प्रत्यक्षात भरलेला विमा हप्ता रक्कम रु.१/- प्रमाणे जमा झालेला शेतकरी हिस्सा रु.१.७१ कोटी वजा जाता उर्वरीत शेतकरी हिस्सा विमा हप्ता रक्कम विमा कंपन्यांना देणे आवश्यक आहे. तदनुषंगाने, संचालक(विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी संदर्भ क्र.(५) येथील पत्रान्वये केलेल्या विनंतीस अनुसरून, संदर्भ क्र.(७) अन्वये रु.४०६,१६,४४,८५४/- इतका निधी पुनर्विनियोजनाव्दारे उपलब्ध करून दिला आहे. सबब, सर्वसमावेशक पीक विमा योजनेतर्गत पिक विमा योजनेची अंमलबजावणी करणाऱ्या विमा कंपन्यांना खरीप हंगाम २०२३ मधील देय शेतकरी हिस्सा विमा हप्त्यापोटी रक्कम रु. ४०६,१६,४४,८५४/- इतका निधी भारतीय कृषि विमा कंपनींमार्फत संबंधित विमा कंपन्यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

कृषि आयुक्तालयाने सादर केलेली मागणी आणि केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांचा विचार करता, सर्वसमावेशक पिक विमा योजना खरीप हंगाम २०२३ अंतर्गत अंमलबजावणी करणाऱ्या पिक विमा कंपन्यांना शेतकरी हिस्सा विमा हप्त्यापोटी रक्कम रु. ४०६,१६,४४,८५४/- वितरीत करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदरची रक्कम खरीप हंगाम २०२३ करीता वितरीत करण्यात येत असून त्याचा वापर यापूर्वीच्या इतर हंगामाकरीता अनुज्ञेय असणार नाही.

३. प्रस्तुत बाबीवर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ करिता मंजूर केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून भागविण्यात यावा :-

मागणी क्र. डी -३

२४०९ - पीक संवर्धन

११०, पीक विमा (००) (०८) प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेतर्गत विमा हप्त्यासाठी अर्थसहाय्य राज्य हिस्सा (२४०९ A ६६४) योजनेतर, ३३- अर्थसहाय्य.

४. सदर शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येणारा निधी प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनां व शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले शासन निर्णयानुसारच खर्च करण्याची जबाबदारी आयुक्त (कृषि) यांची राहील.

५. प्रस्तुत प्रयोजनार्थ सहायक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तर आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

६. प्रस्तुत शासन निर्णय नियोजन विभाग अनौप. संदर्भ क्र.३८६/कार्या.१४३१, दि.२५.०९.२०२३ अन्वये वित्त विभाग अनौप. संदर्भ क्र.२६०/२०२३/व्यय-१, दि.२६.०९.२०२३ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. प्रस्तुत शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्र. २०२३१००६१११३२५१२०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सरिता बांदेकर- देशमुख)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
३. संचालक (वि.प्र.), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
४. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
६. सहाय्यक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
९. वित्त विभाग (व्यय-१/ अर्थ-१३), मंत्रालय, मुंबई- ३२
१०. सह सचिव (११-ओ / २-ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक
११. कक्ष अधिकारी (२- ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१२. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, नवीन स्टॉक एक्सचेंज टॉवर्स, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, फोर्ट, मुंबई-४०० ०२३.
१३. विभागीय व्यवस्थापक, आयसीआयसीआय लॉबार्ड जनरल इंशुरन्स कं.लि., आयसीआयसीआय हाऊस, ४१४, वीर सावरकर मार्ग, सिध्दीविनायक मंदिराजवळ, प्रभादेवी, मुंबई- ४०० ०२५.

૧૪. વિભાગીય વ્યવસ્થાપક, એચડીએફસી ઇંગ્રો ઇન્શુરન્સ કં. લિ. ડી-૧૦૩ તીસરા મજલા ઈટન
બિઝનેસ, ડિસ્ટ્રીક્ટ એલ.એસ.બી. માર્ગ ભાંડૂપ (પશ્ચિમ), મુંબઈ- ૪૦૦૦૭૮

૧૫. વિભાગીય વ્યવસ્થાપક, ઓરિએન્ટલ ઇન્શુરન્સ કં.લિ. પુણે.

૧૬. વિભાગીય વ્યવસ્થાપક, યુનાયટેડ ઇંડિયા ઇન્શારન્સ કંપની લિમિટેડ, ૩ રા મજલા, કાકડે
બ્રિઝ આયકોન યુનિટ ક્ર.૨૦૨ તે ૨૦૭, ગણેશખિંડ માર્ગ, શિવાજીનગર, પુણે ૪૧૧ ૦૧૬.

૧૭. વિભાગીય વ્યવસ્થાપક, યુનિવર્સલ સોમ્પો જનરલ ઇન્શુરન્સ કં. લિ. મુંબઈ

૧૮. વિભાગીય વ્યવસ્થાપક, ચોલામંડલમ એમ એસ જનરલ ઇન્શુરન્સ કં. લિ., પુણે

૧૯. વિભાગીય વ્યવસ્થાપક, રિલાયન્સ જનરલ ઇન્શુરન્સ કં. લિ, મુંબઈ

૨૦. વિભાગીય વ્યવસ્થાપક, એસ બી આય જનરલ ઇન્શુરન્સ કં.લિ. પુણે

૨૧. નિવડ નસ્તી (કાર્યાસન ૧૧-ઓ).